

Øjemed, men det er jo dog ikke af større Betydning. Det er alle de Indrømmelser, der gives Nordmændene.

Giver Nordmændene os saa ikke noget til Gengæld? Jo, det gør de. Nordmændene indrømmer, at Danmark har Ret til at udgive de fornødne Bestemmelser med Hensyn til den paatænkte eskimoiske Bebyggelse af Scoresbysund, baade at vi kan træffe Bestemmelser med Hensyn til Distriktets Omraade, og at vi kan træffe de Bestemmelser, som Hensynet til den eskimoiske Befolknings Livsvilkaar kræver. Dernæst er det af Delegationerne udtalt, at det er en Forudsætning for Overenskomsten, at Grænsen for Angmagssalikdistriktet om fornødent bliver fastsat og bekendtgjort af den danske Regering paa sædvanemæssig Maade, og endvidere, at der kan træffes de særlige Foranstaltninger, som er nødvendige for at beskytte de Grønlandere, som færdes paa den nærmeste Strækning Nord for Lindenovsfjorden, mod alle de Farer, som et ukontrolleret Samkvem med Omverdenen kan tænkes at medføre for dem. Men alt dette vil jo praktisk talt sige, at Norge har frafaldet Kravet paa Rettigheder paa de Strækninger af Østgrønland, hvor der bor Eskimoer. Norge har derved indrømmet Danmark Ret og Pligt til at beskytte Eskimoerne mod ukontrolleret Samkvem med Omverdenen. Det maa dog siges at være en betydelig Indrømmelse ud fra det norske principielle Standpunkt, at alt, hvad der ikke var inddraget under vor Højhedsret eller Monopolet før 1921, er Ingenmandsland. Man kan derfor sige, at Aanden i denne Overenskomst er den, at Landet er Grønlandernes, og at Danmark er deres Værge. Dernæst har Norge ogsaa gjort en Indrømmelse ved, at det er gaaet ind paa, at Jagt, Fangst og Fiskeri ikke maa drives paa hensynsløs Maade paa de Steder, hvor Nordmændene faar Lov til at drive saadan Virksomhed; det vil sige, at der bliver Orden paa Virksomheden deroppe. Jeg vil derfor fastslaa, at der fra norsk Side er gjort Indrømmelser baade overfor den principielle Side og med Hensyn til den praktiske Udførelse af Næringsvirksomheden deroppe. Hvorvidt disse Indrømmelser er tilstrækkelige til at sikre Eskimoerne mod Føringelse af deres Livsvilkaar, er et andet Spørgsmaal. Det skal jeg senere komme tilbage til.

I de Aktstykker, som Modstanderne af Overenskomsten har tilstillet Rigsdagens Medlemmer, er der anket stærkt over, at der i Delegationernes Udtalelser ved Undertegnelsen af Forslaget er brugt Udtrykket

„deres Regering“; dermed er der Tale om Eskimoerne Nord for Lindenovs Fjord. Dette Udtryk har dannet Udgangspunkt for lange Udviklinger om de Farer, som derved kan true Eskimoerne, hvis vi vedtager Overenskomsten. Det er endogsaa udtalt, at det ved Udtrykket „deres Regering“ aabenbart er Forudsætningen, at Norges Regering lige saa vel kan udøve Højhedsret over Eskimoerne som den danske Regering, og at det altsaa kan komme til en Styrkeprøve mellem de to Lande om, hvis Regering disse Eskimoer i Østgrønland til Slutning vil komme ind under. Det forekommer mig, at man ved saadanne Udtalelser har ladet Fantasien faa mere frit Spillerum end tilladeligt. Jeg skal først bemærke, at Udtrykket „deres Regering“ ikke egentlig kan kaldes uklart, naar man som her anvender det med Hensyn til Eskimoer, der hører til Julianehaab Distrikt, og som kun er paa Vandring udenfor dette Distrikt. Men jeg skal i øvrigt ikke forsvare Udtrykket, det er ikke derfor, jeg omtaler det. Jeg vil kun udtale mig mod den Udnyttelse, som er gjort af disse Ord. Selv om jeg gaar ud fra som rigtig, at der paa Kysten mellem Angmagssalik og Lindenovs Fjord vil blive oprettet norske Fangststationer, og at det vil føre til, at de tiltrækker Eskimoer, som saa slaar sig ned omkring disse Stationer, kan jeg ikke forstaa, hvordan disse Eskimoer paa nogen som helst Maade kan blive norske Undersaatter eller blive norske Eskimoer. Naar norske Undersaatter ved Overenskomsten faar Tilladelse til at bosætte sig paa Østgrønland, vedbliver de jo at være norske Undersaatter, selv om de efter vor Opfattelse har bosat sig paa dansk Land. Men hvordan skulde saa den Omstændighed, at danske Eskimoer slaar sig ned ved saadanne norske Stationer, kunne bevirke, at disse Eskimoer kom ind under norsk Herredømme, altsaa at deres Regering blev norsk? Det forstaaer jeg ikke. Norge som Stat faar jo ingen speciel Ret til at oprette Fangststationer. Det er kun norske Privatpersoner, og Eskimoerne betragtes jo efter Overenskomsten som danske Undersaatter, og saa synes det mig ikke, at de kan faa norsk Nationalitet, fordi de flytter hen paa et Sted, som ikke af nogen som helst bliver betragtet som norsk Land. Men anderledes stiller det sig, hvis Overenskomsten forkastes. Saa kan den norske Stat ud fra sit Syn paa Suverænetetsspørgsmaalet oprette Fangststationer og trække Eskimoer til, og saa kan det tænkes, at Norge vil kunne kalde saadanne Eskimoer for norske Eski-